

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda L. R.-B., predsjednice vijeća, J. J. i mr.sc. M. J., članica vijeća, te višeg sudskog savjetnika Srđana Papića, zapisničara, u upravnom sporu tužitelja E. o. d.d. iz Z., kojeg zastupa N. G., odvjetnik iz Odvjetničkog društva G. & p. iz Z., protiv rješenja tužene Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, klasa: UP/I-400- 04/09-11/4, urbroj. 326-213-09-2 od 28. svibnja 2009., u predmetu nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje, u nejavnoj sjednici vijeća održanoj 17. svibnja 2012.

p r e s u d i o j e

Tužba se odbija.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženog naloženo je tužitelju bez odgode provesti mjere radi realizacije pravila o ograničavanju rizika na način da sastavi obrazac IK - izračun kapitala društva za osiguranje prema članku 94. i jamstvenog kapitala prema članku 100. Zakona o osiguranju sa stanjem na dan 31. ožujka 2009. te isključi pričuve s naslova vrednovanja imovine koje nisu izvanrednog karaktera u iznosu 489.518.762 kn iz izračuna dopunskog kapitala pod točkom II.4.2. opisanog obrasca. Tužitelju je također naloženo dostaviti dokaz o otklonjenoj nepravilnosti u roku od 3 dana od dana primitka tog rješenja, u obliku izvješća o otklanjanju nepravilnosti - obrasca IK sa stanjem na dan 31. ožujka 2009. elektroničkim putem i u pisanom obliku s time što je rješenje konačno.

Tužitelj je osporio navedeno rješenje pravovremenom tužbom navodeći razlog pogrešne primjene materijalnog propisa osporavajući obvezu primjene odredbe članka 96. stavka 4. Zakona o osiguranju tumačeći da obveza pribavljanja prethodne suglasnosti postoji samo ako je došlo do povećanja dopunskog kapitala u odnosu na ranije izvještajno razdoblje. U posljednjem IK obrascu, podnesenom prije početka primjene izmijenjene odredbe članka 96. Zakona o osiguranju sa stanjem 31. prosinca 2008. naznačio je dopunski kapital u iznosu od 491.258.099 kn a za kvartalni obračun 31. ožujka 2009. je tu stavku izrazio u manjem iznosu od prethodnog izvješća, odnosno 489.518.762 kn pa smatra da je u potpunosti postupao sukladno odredbama Zakona o osiguranju te predlaže da sud tužbu uvaži i poništi osporeno rješenje.

Dostavljajući spise predmeta, tuženo tijelo u opširnom odgovoru na tužbu iznosi razloge primjene odredbe članka 96. stavka 4. Zakona o osiguranju na način koji je rezultirao određenim nalogom u osporenom rješenju. Tumači značenje navedene norme, posebno s aspekta osiguranja adekvatnosti kapitala naglašavajući da kapital društva za osiguranje mora biti najmanje jednak granici solventnosti što je dokaz sposobnosti društva za ispunjavanje svih obveza. Pri tome upozorava da su društva osiguranja fiducijarne institucije koje rade povjerenim sredstvima osiguranika te da se o toj imovini moraju skrbiti oprezno, po ekonomskim načelima i svim pravilima osiguravateljske struke te dobrim poslovnim običajima i poslovnim moralom. Stoga su odredbe o kapitalu značajne prvenstveno u cilju očuvanja

stabilnosti financijskog sustava i zaštite osiguranika.

Na osnovi izloženog tuženik predlaže da Sud tužbu odbije kao neosnovanu.

Tužba nije osnovana.

Među strankama u ovoj upravnoj stvari sporno je tumačenje odredbe članka 96. stavka 4. Zakona o osiguranju koja je unesena Zakonom o izmjenama i dopunama navedenog Zakona (Narodne novine, broj 87/08.). Tom izmjenom je u odredbu članka 96. Zakona o osiguranju, koja regulira način formiranja dopunskog kapitala društva za osiguranje, unesen stavak 4. koji propisuje da se određene stavke (točke 1. i 2. stavka 3. toga članka) mogu unijeti u dopunski kapital i uključiti u izračun kao stavke kojima se uvećava iznos dopunskog kapitala, samo na osnovu suglasnosti nadzornog tijela na temelju prethodno dostavljene odgovarajuće dokumentacije. Spor se sastoji u tumačenju izraza „...kojim stavke kojima se uvećava iznos dopunskog kapitala...“ budući da, kako je već uvodno navedeno, tužitelj drži da je sporna odredba primjenjiva isključivo u slučaju uvećanja iznosa dopunskog kapitala u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje a tuženi drži da je suglasnost nadzornog tijela na temelju prethodno dostavljene odgovarajuće dokumentacije neophodna budući da se radi o novoj odredbi zakona i time novoj obvezi koja zahvaća sve adresate.

Za razumijevanje naravi spornog pitanja i donošenja odgovarajuće odluke neophodno je imati na umu da se navedena odredba zakona nalazi u glavi IV. Zakona o osiguranju (Narodne novine, broj 151/05. i 87/08.) koja regulira pitanje upravljanja rizicima kojima su izložena društva za osiguranje. Naime, društvo za osiguranje je, slijedom odredbe članka 92. Zakona, dužno održavati razinu kapitala adekvatnu opsegu i vrstama poslova osiguranja koje obavlja te s obzirom na rizike kojima je izloženo te je dužno poslovati tako da rizici u pojedinačnim odnosno u svim vrstama poslova osiguranja koje obavlja ne prijeđu vrijednost ili granice propisane zakonom i propisima donesenim na temelju zakona. Odredba članka 92. u stavku 3. izrijekom obvezuje društvo za osiguranje na poslovanje po načelima likvidnosti i solventnosti što omogućava pravodobno i trajno ispunjavanje svih dospjelih obveza.

Društvo za osiguranje je dužno u svrhu primjene pravila o upravljanju rizicima izračunati svoj kapital na način propisan zakonom tako da utvrdi osnovni kapital i dopunski kapital (članci 95. i 96. Zakona). Odredbe članka 96. Zakona o osiguranju određuju način izračuna dopunskog kapitala i sve stavke koje se pri tome uzimaju u obzir pa u stavku 3. navodi pod točkom 2. da se mogu uključiti i pričuve s naslova vrednovanja imovine koje nisu izvanrednog karaktera.

Sukladno članku 9. stavku 2. Pravilnika o načinu izračuna kapitala, jamstvenog kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranje (Narodne novine, broj 78/06.), pri izračunu dopunskog kapitala uzimaju se, među ostalim, u obzir stavke iskazane u odgovarajućem obrascu IK tako da se pod rednim brojem II pod točkom 4. točka 2. upisuje visina pričuve s osnova vrednovanja imovine koje nisu izvanrednog karaktera. Konkretno, to su revalorizacijske rezerve koje se iskazuju s naslova vrednovanja zemljišta i građevinskih objekata u vlastitom korištenju, vrednovanja financijske imovine iz portfelja raspoloživog za prodaju te vrednovanja druge imovine koja nije izvanrednog karaktera. Imajući na umu da je pričuva s naslova vrednovanja imovine stavka koja uvećava dopunski kapital a time i ukupni kapital društva za osiguranje odnosno jamstveni kapital iz članka 100. Zakona, te vodeći računa o obvezi društva za osiguranje na održavanju razine kapitala adekvatno opsegu i vrstama poslova i rizika kojima je izvrgnuto u poslovanju, potrebno je utvrditi od čega se iznos navedenih pričuva sastoji, da li je prikazan realno, temeljem čega i na koji način je vrednovanje provedeno i izvršeno usklađenje s fer vrijednostima.

S obzirom da se temeljem usklađenja vrijednosti imovine društva za osiguranje formira iznos iskazan u bilanci, sudu se ukazuje pravilnim tumačenje tuženog tijela prema kojem je nužno, s obzirom na predmetnu zakonsku novinu s primjenom od 1. siječnja 2009., u slučaju pozitivnog iskazivanja navedenih pričuva s naslova vrednovanja imovine koje nisu izvanrednog karaktera, podvrgnuti prethodnoj suglasnosti nadzornog tijela, temeljem dostavljene odgovarajuće dokumentacije koja opravdava i potvrđuje realnost iskazanih stavki.

Na osnovi izloženog, imajući na umu kako odredbe Zakona o osiguranju tako i Zakona o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (Narodne novine, broj 140/05.), Pravilnika o načinu izračuna kapitala jamstvenog kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranje i Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društava za osiguranje (Narodne novine, broj 31/08.) Sud ocjenjuje da je tuženo tijelo u potpunosti i pravilno primijenilo materijalni propis na pravilno utvrđeno činjenično stanje nalažući tužitelju bez odgode provođenje propisanih mjera radi realizacije pravila o ograničavanju rizika na način kako je izraženo u izreci rješenja.

Slijedom izloženog tužba se kao neosnovana odbija u smislu odredbe članka 42. stavka 2. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 53/91., 9/92., 77/92.) koji se primjenjuje u smislu odredbe članka 90. Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 20/10.).

U Zagrebu 17. svibnja 2012.

Zapisničar
S. P., v.r.

Predsjednica vijeća:
L. R.-B., v.r.

Za točnost otpavka-ovlašteni službenik

Ida Balent